

**UCHWAŁA NR 33/LXVIII/2024
RADY GMINY ŁĄCKO**

z dnia 25 marca 2024 r.

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Łącko na lata 2024 –2029.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.), Rada Gminy Łącko uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Łącko na lata 2024 – 2029, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łącko.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr 2/XXIX/2021 Rady Gminy Łącko z dnia 29 stycznia 2021 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Łącko na lata 2021-2025

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Bernadetta Wąchała-Gawełek

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE ŁĄCKO
NA LATA 2024-2029**

2024

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	2
PRZEMOC DOMOWA	3
DEFINICJA PRZEMOCY	3
FORMY PRZEMOCY	5
SKALA PRZEMOCY W ŚWIETLE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH	6
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	9
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	10
CHARAKTERYSTYKA GMINY ŁĄCKO	12
ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ	13
DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY ŁĄCKO	17
ANALIZA DANYCH ZASTANYCH	17
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	23
ADRESACI PROGRAMU	30
PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	30
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	30
EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU	31
WNIOSKI I PODSUMOWANIE	33
SPIS WYKRESÓW I TABEL	35
SPIS WYKRESÓW	35
SPIS TABEL	35
BIBLIOGRAFIA	36

WYKAZ SKRÓTÓW

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KP – Komisariat Policji w Starym Sączu

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

NK – procedura „Niebieskie Karty”

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

pp. – punkt procentowy

PWD – Placówka Wsparcia Dziennego

UG – Urząd Gminy

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

PRZEMOC DOMOWA

Definicja przemocy

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm., z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606), przemoc domowa to *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na:*

niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia

naruszenie ich godności, nietykalności cielesnej lub wolności, w tym seksualnej

szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie lub krzywdę

ograniczenie lub pozbawienie dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej

naruszenie prywatności lub wzbudzenie poczucia zagrożenia, poniżenia lub udržczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej

Źródło: Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W odniesieniu do zachowań przemocowych w środowisku rodzinnym zwraca się uwagę na cztery cechy charakterystyczne, które są ze sobą ściśle powiązane, występują jednocześnie i stanowią istotę problemu:

- **Intencjonalność** – ma charakter świadomego i zamierzonego działania,
- **Nierównowaga sił** – przewaga jednej ze stron, np. fizyczna, psychiczna czy ekonomiczna,
- **Naruszanie praw i dóbr osobistych** – osoba stosująca przemoc narusza podstawowe prawa osób doznających przemocy, np. nietykalności cielesnej, godności, szacunku itp.,
- **Powodowanie cierpienia i bólu** – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody¹.

Przemoc domowa rzadko jest jednorazowym incydem. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker opisała cykl przemocy przedstawiający 3 fazy zachowań związanych z doświadczaniem przemocy w związku:

- 1. Faza narastającego napięcia** – wzrost napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych. Osoba stosująca przemoc staje się poirytowana, zdenerwowana i prowokuje kłótnie, a pozostali członkowie rodziny czują strach i niepewność, przez co dążą do złagodzenia sytuacji.

- 2. Faza ostrej przemocy** – wybuch gniewu, upust narastającego napięcia. Osoba stosująca przemoc dopuszcza się czynów, których wcześniej by nie wyrządziła.

- 3. Faza miodowego miesiąca** – okres okazywania skruchy przez osobę stosującą przemoc, która przekonuje, że sytuacja już się nigdy nie powtórzy.

Po pewnym czasie napięcie znów zaczyna rosnać i cykl się powtarza, lecz przemoc jest jeszcze gwałtowniejsza, skraca się faza „miodowego miesiąca”, faza

¹ Poradnik dla osób dotkniętych przemocą, Stowarzyszenie OPTA, s.1.

narastającego napięcia i ostrej przemocy wydłużają się i mają gwałtowniejszy przebieg, a po pewnym czasie faza „miodowego miesiąca” zanika i pozostają tylko 2 fazy².

Formy przemocy

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

- 1. Fizyczną** – jest to naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Jej skutki mogą być różne, np. złamania, siniaki, poparzenia itp. Powodowana jest poprzez, np. kopanie, parzenie, duszenie, popychanie, policzkowanie, użycie broni.
- 2. Psychiczną** – oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, manipulowanie dla własnych celów, wciąganie w konflikty, brak właściwego wsparcia, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę zainteresowania, uczuć czy szacunku, odrzucenie, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, czyli kontrolowanie i zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, domaganie się posłuszeństwa, stosowanie gróźb, degradacja werbalna (wyzywanie, upokarzanie, zawstydzanie).
- 3. Seksualną** – jako przykłady tego rodzaju przemocy wymienia się: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie stosunku z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
- 4. Ekonomiczną** – opisywana jest zazwyczaj jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez osobę stosującą przemoc. Podporządkowanie materialne partnerki/partnera bądź innych osób sprawia, iż czują się one uzależnione od dochodów bądź majątku osoby stosującej przemoc albo stają się odpowiedzialne za utrzymanie rodziny.

² <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/30-cykle-przemocy-w-rodzinie>
[dostęp: 18.01.2024]

Pieniądze czy wartości materialne są używane zatem jako instrument, narzędzie do budowania jawnej lub ukrytej dominującej pozycji w rodzinie i stają się swojego rodzaju kartą przetargową.

5. Zaniedbanie – nazywane jest ukrytą formą przemocy. Zaniedbywaniem jest niezaspokajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych przede wszystkim dzieci. Może ono się zacząć już w okresie życia płodowego, kiedy matka prowadzi niehigieniczny tryb życia. Zaniedbywanie ma także miejsce wówczas, gdy dziecko ma zaspokojone potrzeby o charakterze biologicznym, ale nie ma zagwarantowanej prawidłowej stymulacji poznawczej. Skrajnym przypadkiem zaniedbania jest wzrastające w ostatnich latach porzucenie dziecka z narażeniem go na utratę zdrowia, a nawet życia³. Omawiana forma przemocy dotyczy także relatywnie często seniorów.

6. Cyberprzemoc – przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Zjawisko elektronicznej agresji może przybierać różne formy: od wysłania obraźliwego SMS-a czy e-maila do drugiej osoby, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym⁴.

Skala przemocy w świetle badań ogólnopolskich

Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystyki pokazują, że problem przemocy domowej dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób. Jak wynika z danych statystycznych odnoszących się do przemocy domowej gromadzonych przez Policję, w 2022 roku ogólna liczba osób doznających przemocy w Polsce kształtowała się na poziomie 71 631, w tym 73% stanowiły kobiety (51 935 osób), 15% – małoletni (10 982 osoby), z kolei 12% – mężczyźni (8 714 osób). W 2022 roku zanotowano 62 244 osoby stosujące przemoc, z czego zdecydowaną większość

³ J. Helios, W. Jedlecka, Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2017.

⁴ Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie. Poradnik dla rodziców. NASK Akademia, Warszawa 2020.

stanowili mężczyźni, tj. 55 426 osób (89%). W porównaniu do 2021 roku liczba osób doznających przemocy zmniejszyła się o 5,5% (4 130 osób), z kolei liczba osób stosujących przemoc spadła o 4,0% (2 602 osoby).

Wyniki badań ogólnopolskich dotyczące krzywdzenia dzieci są niepokojące: siedmiu na dziesięciu nastolatków w wieku 11-17 lat doświadczyło w swoim życiu przynajmniej jednej z siedmiu kategorii krzywdzenia. Przemocy ze strony bliskich dorosłych doświadczyło 41%, a świadkami przemocy domowej było 15% badanych uczniów. Doświadczenie przemocy domowej niesie za sobą poważne konsekwencje zarówno w okresie dorastania, jak i w dorosłym życiu, a dodatkowo zachowania przemocowe mogą zostać dziedziczone, tzn. przeniesione na dzieci osoby krzywdzonej w przyszłości. Mając na uwadze szeroko dostępną wiedzę o następstwach stosowania przemocy wobec dzieci, szczególnie niepokojące jest to, że część społeczeństwa nadal aprobejuje stosowanie kar cielesnych w procesie wychowania. Z Raportu Rzecznika Praw Dziecka z 2017 roku wynika, że połowa Polaków (52%) uważa, iż są sytuacje, kiedy dziecko należy ukarać kłapsem, a zdecydowani przeciwnicy takich zachowań stanowią jedynie 21%.

Z „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie” z 2019 roku wynika, że zwiększa się świadomość Polaków na temat zjawiska przemocy domowej. Badanie pokazało, że około 85-90% Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy jako nieakceptowalne. Jednak nadal około 10% dorosłych uznaje zachowania przemocowe za normalne. Ponadto, zdaniem 72% respondentów prawo w Polsce w niedostatecznym stopniu chroni osoby doznające przemocy domowej.

W 2019 roku na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej), przeprowadzone zostało „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”. Biorący w nim udział specjaliści z zakresu wsparcia osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy oraz same osoby jej doznające, pozytywnie opowiedziały się za krajowym systemem wsparcia. Szczególną rolę w pracy zespołów

interdyscyplinarnych i innych jednostek pełni procedura „Niebieskie Karty”, którą stosuje się w przypadku 90% osób doznających przemocy domowej lub które objęte są pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji.

Według „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie wobec dzieci” przeprowadzonej w 2021 roku na zlecenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej najpowszechniejszą formą przemocy domowej wobec dzieci w opinii badanych Polaków była przemoc psychiczna, a w następnej kolejności wybrane zostały: zaniedbanie i przemoc fizyczna. Odsetek 19% dzieci w Polsce doznał przemocy fizycznej, z kolei nieznacznie mniej – przemocy psychicznej (18%), 9% wskazało na przemoc ekonomiczną, a 8% na seksualną. Ponadto 54% mężczyzn i 45% kobiet przyznało się do użycia przemocy wobec dziecka w formie tzw. „dania klapsa”. Większość badanych, którzy byli świadkami przemocy zadeklarowało, że podjęło w związku z tym faktem działania (61%), wśród których najczęściej podano rozmowę, uświadomienie problemu (26%), zgłoszenie na Policję (20%) oraz pomoc społeczną (18%). Co ważne, przeważająca większość Polaków wykazała świadomość, że dziecko, które widzi przemoc między swoimi rodzicami również jest osobą doznającą przemocy (81%).

Warte uwagi są również badania z 2022 roku przeprowadzone na zlecenie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, na temat skali zjawiska przemocy domowej wśród grup społecznych, które w szczególny sposób są narażone na doznawanie przemocy, a mianowicie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Według tych badań zdecydowana większość osób z niepełnosprawnościami doznawała przemocy psychicznej (78,1%), natomiast 57,8% wskazało na przemoc fizyczną. Wśród seniorów rozkład procentowy odpowiedzi przedstawia się następująco: przemocy psychicznej doznawało 87,3% badanych, z kolei przemocy fizycznej i ekonomicznej po 43,1% respondentów⁵.

⁵ Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz. 1232), s. 5-7.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 ustawy 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy *opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej*. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Łącko. Istotnym elementem **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Łącko na lata 2024-2029** jest wprowadzenie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom doznającym przemocy, jak i ją stosującym.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne, które uwzględniają temat przeciwdziałania przemocy i regulują postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób doświadczających oraz stosujących przemoc domową. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Łącko na lata 2024-2029.**

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy domowej:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy,
- ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
- ustawa z dnia 24 sierpnia 2011 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych,

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe,
- ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe,
- ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela,
- uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie materiałów, sprawozdań oraz danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Łącku.

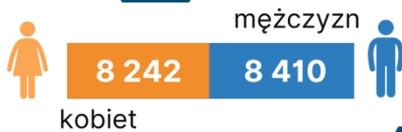

CHARAKTERYSTYKA GMINY ŁĄCKO

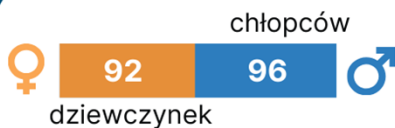
Demografia

16 652 mieszkańców

142 zgony

188 urodzenia żywe

Przyrost naturalny 2,76

Edukacja

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łącku,
- Zespół Szkół im. św. Kingi w Łącku,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jazowsku,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kadczy,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czarnym Potoku,
- Szkoła Podstawowa w Maszkowicach,
- Szkoła Podstawowa w Szczereżu,
- Szkoła Podstawowa w Obidzy,
- Szkoła Podstawowa w Kiczni,
- Szkoła Podstawowa w Zabrzeży,
- Szkoła Podstawowa w Zarzeczu,
- Szkoła Podstawowa w Zagorzynie,
- Szkoła Podstawowa w Zagorzynie,
- Samorządowe Przedszkole w Łącku,
- Szkoła Muzyczna I Stopnia w Łącku.

Kultura

- Gminny Ośrodek Kultury w Łącku,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Łącku z filiami w Jazowsku Woli Kosnowej i Obidzy.

Pomoc społeczna

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Łącku,
- Samorządowe Centrum Usług Wspólnych Gminy Łącko,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Świetlic Środowiskowych w Łącku,
- Klub Seniora w Łącku,
- Placówka Wsparcia Dziennego.

**Dane statystyczne umieszczone na grafice pochodzą z 2022 roku.*

ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Łącko zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, który tworzą przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego mogą wchodzić także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej (jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta), kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej:

1. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
2. Do zadań zespołu Interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:
 - 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
 - 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
 - 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
 - 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
 - 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,

- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (tj. Dz. U. 2023 r. poz. 2119).

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Łącko na lata 2024-2029 wraz z obszarami ich działania przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania

Instytucja	Obszar działania
Ośrodek Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none">▪ wczesna diagnoza,▪ poradnictwo,▪ udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego,▪ dystrybucja materiałów edukacyjnych,▪ organizowanie pomocy psychologicznej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,▪ prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych,▪ udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień,▪ obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu

	<p>Interdyscyplinarnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ▪ uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Komisariat Policji w Starym Sączu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, ▪ podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
Placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wczesna diagnoza, ▪ przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy, ▪ uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno-pomocowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy domowej, ▪ podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, ▪ inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą domową, ▪ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, ▪ inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, ▪ opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej, ▪ monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, ▪ dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań, ▪ realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

Źródło: Opracowanie własne

Można wyróżnić także podmioty będące pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak:

- instytucje kulturalno-rekreacyjne,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- placówki oświatowe,
- lokalne organizacje pozarządowe,
- kościoły i związki wyznaniowe.

Zasoby ludzkie:

Zespół Interdyscyplinarny w zakresie realizacji **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Łącko na lata 2024-2029** współpracuje z osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy domowej na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

- pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- psychologowie, psychoterapeuci i pedagodzy,
- funkcjonariusze Policji,
- kuratorzy społeczni oraz zawodowi,
- pracownicy socjalni,
- prawnicy,
- pracownicy ochrony zdrowia,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY ŁĄCKO

Analiza danych zastanych

Działania ukierunkowane na przeciwdziałanie przemocy domowej realizowane są w szczególności przez **Ośrodek Pomocy Społecznej w Łącku**, który poza przyznawaniem świadczeń pomocy społecznej, udziela również wielokierunkowego wsparcia pozamaterialnego, m.in. w formie pracy socjalnej oraz poradnictwa osobom i rodzinom borykającym się z problemem przemocy domowej. Na przestrzeni analizowanych lat dostrzegalne są wahania liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy. Zarówno w 2020 roku, jak i w 2022 roku były to 2 rodziny, natomiast w 2021 roku – 3 rodziny. Podobne tendencje zachodzą w przypadku ich udziału procentowego w ogóle liczby rodzin korzystających ze wsparcia OPS: w 2020 roku wartość ta kształtowała się na poziomie 0,4%, w 2021 roku – 0,7%, natomiast w 2022 roku – 0,5%.

Tabela 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy domowej w gminie Łącko w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

lp.	wyszczególnienie	2020	2021	2022
1	liczba rodzin – ogółem	472	426	392
2	liczba rodzin – przemoc	2	3	2
3	udział procentowy (%)	0,4	0,7	0,5

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok

Według danych OPS odsetek rodzin zagrożonych przemocą na terenie gminy Łącko na przestrzeni lat 2020-2022 wykazał tendencję spadkową. Różnica między 2020 a 2022 rokiem w tym zakresie wyniosła 1,66 pp., na co największy wpływ miała intensyfikacja działań podejmowanych przez pracowników socjalnych w rodzinach zamieszkujących gminę Łącko. Jednakże odsetek rodzin doświadczających przemocy wzrósł w 2022 roku w stosunku do roku 2020 o 0,32 pp. Jak wskazują zebrane dane procedura „Niebieskie Karty” coraz częściej włączana jest w rodzinach, które wcześniej nie były w zainteresowaniu służb oraz OPS.

Tabela 3. Odsetek rodzin zagrożonych przemocą oraz odsetek rodzin dotkniętych przemocą na terenie Gminy w latach 2020-2022

lp.	wyszczególnienie	2020	2021	2022
1	odsetek rodzin zagrożonych przemocą	5,73	4,66	4,07
2	odsetek rodzin dotkniętych przemocą	0,42	0,57	0,74

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Łącku za rok 2022

Zespół Interdyscyplinarny funkcjonujący na terenie gminy Łącko powołał w 2020 roku 24 grupy robocze (obecnie grupy diagnostyczno-pomocowe), w 2021 roku – 30, a w 2022 roku – 18. W 2020 roku odbyło się 71 spotkań grup roboczych, w 2021 – 83, natomiast w 2022 – 57. Liczba posiedzeń Zespołu utrzymywała się na stałym poziomie – odbywały się one średnio raz na kwartał. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 4. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2022

lp.	wyszczególnienie	2020	2021	2022
1	liczba utworzonych zespołów interdyscyplinarnych	1	1	1
2	liczba posiedzeń zespołów	4	4	4
3	liczba utworzonych grup roboczych	24	30	18
4	liczba spotkań grup roboczych	71	83	57

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres lat 2020-2022

Ogólna liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2020-2022 wykazała wahania. W 2022 roku z pomocy tej skorzystało 88 osób, w tym 29 kobiet, 24 mężczyzn oraz 35 dzieci. W analizowanym okresie wahania są widoczne także w przypadku szczegółowych danych dotyczących liczby kobiet, mężczyzn i dzieci korzystających ze wsparcia ZI. W każdym roku sprawozdawczym wśród osób, które skorzystały z pomocy ZI największą liczbę stanowiły dzieci. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

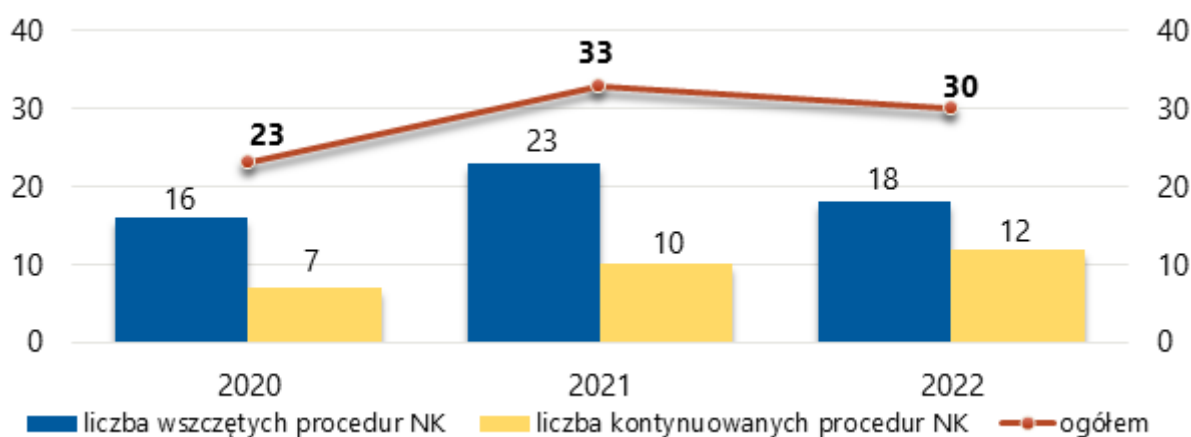
Tabela 5. Liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego na przestrzeni lat 2020-2022

lp.	wyszczególnienie	2020	2021	2022
1	liczba kobiet	29	23	29
2	liczba mężczyzn	26	4	24
3	liczba dzieci	35	31	35
4	ogólna liczba osób	90	58	88

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Łącku za rok 2020, 2021 i 2022

W latach 2020-2022 dostrzec można wahania łącznej liczby rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty. Warto zwrócić uwagę, że liczba kontynuowanych procedur w omawianych latach, uległa wzrostowi o 71,4%, natomiast w przypadku liczby wszczynanych procedur NK można zauważyć wahania w tym zakresie. W 2020 roku wszczęto 16 procedur NK, z czego 7 z nich z ramienia pomocy społecznej, natomiast 9 wszczęła Policja. W 2021 roku łączna liczba wypełnionych kart NK wyniosła 23, wśród których 3 wszczęli pracownicy pomocy społecznej, z kolei 20 – Policja. W 2022 roku wszczęto 18 procedur NK, przy czym 17 z nich zainicjowała Policja, natomiast 1 – pracownicy oświaty.

Wykres 1. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Łącku za rok 2022

W latach 2020-2022 liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” wzrosła, osiągając najwyższą wartość w 2022 roku, kiedy zakończono ich 23. Z kolei 20 z nich zakończono ze względu na brak uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu

stosowania przemocy, a 3 z tytułu ustania przemocy w rodzinie. Szczegółowe dane z tego zakresu prezentuje poniższa tabela.

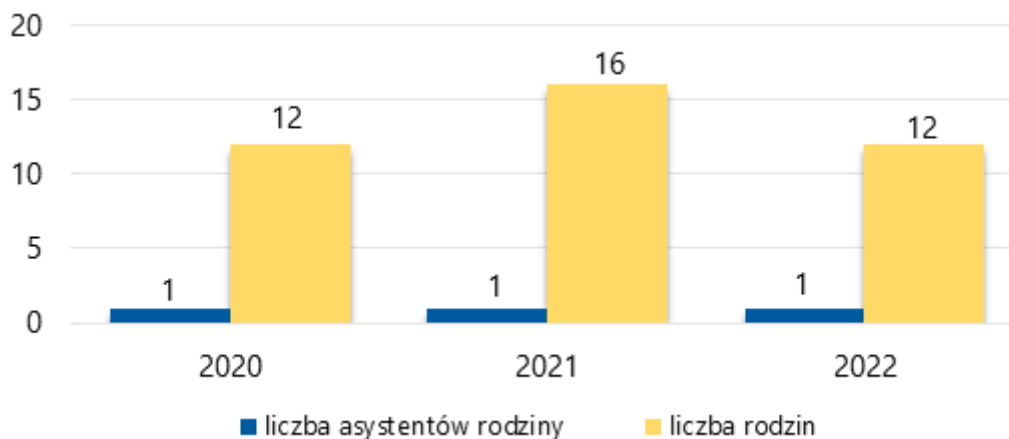
Tabela 6. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2020-2022

Lp.	wyszczególnienie	2020	2021	2022
1	liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”:	14	18	23
2	ze względu na ustanie przemocy	0	2	3
3	ze względu na brak zasadności podejmowania działań	14	16	20

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2020, 2021 i 2022 rok

W OPS w Łącku zatrudniony jest 1 asystent rodziny. W 2022 roku w ramach realizacji ustawowego zadania prowadził on pracę z 12 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Od 2020 roku zauważalne są wahania w zakresie liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba zatrudnionych asystentów rodziny była stała.

Wykres 2. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Łącku za rok 2022

Działalność z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy jest prowadzona głównie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która w 2022 roku liczyła 8 członków. W 2020 roku 12 rodzin z gminy

Łącko dokonało zgłoszeń do GKRPA, w 2021 roku było to 16 rodzin, natomiast w 2022 roku – 23 rodziny⁶.

W ramach swoich działań, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kontaktują się z osobami dotkniętymi przemocą domową, stosującymi ją oraz jej świadkami. Na podstawie danych przedstawionych w kolejnej tabeli, dostrzec można, że w 2020 roku GKRPA prowadziła rozmowy z 12 osobami doznającymi przemocy, natomiast w roku 2021 w rozmowach uczestniczyło 34 mieszkańców, a w 2022 roku było to 15 osób. Taka sama liczba osób stosujących przemoc, w każdym roku sprawozdawczym brała udział w rozmowach prowadzonych przez członków GKRPA. Na przestrzeni analizowanych lat członkowie GKRPA w Łącku nie prowadzili rozmów ze świadkami przemocy.

Tabela 7. Liczba osób uwikłanych w problem przemocy, z którymi kontaktowała się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2020-2022

	wyszczególnienie	2020	2021	2022
1	osoby doznające przemocy	12	34	15
2	osoby stosujące przemoc	12	34	15

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok

Działania podejmowane przez Gminę w oparciu o art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm., z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606) – dot. Prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie:

1. Na terenie gminy Łącko działa Punkt Konsultacyjny dla osób i rodzin w Kryzysie, w którym prowadzone jest poradnictwo prawne, psychologiczne, społeczne, psychoterapeutyczne.

⁶ Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Łącku za rok 2020, 2021 i 2022.

2. Prowadzenie wykładów przez specjalistów ds. przeciwdziałania przemocy dla seniorów.
3. W szkołach na terenie gminy Łącko oraz w PWD były prowadzone działania edukacyjne dla rodziców opracowane i prowadzone przez nauczycieli i pracowników socjalnych.
4. Prowadzono działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową – działania w Placówce Wsparcia Dziennego – spotkania z rodzicami.

Ponadto, jak wynika z danych OPS, w 2020 roku przeprowadzono w 170 rodzinach interwencje domowe, z powodu nadużywania alkoholu, konfliktów i przemocy. W 2021 roku takie interwencje zostały przeprowadzone w 123 rodzinach, natomiast w 2022 roku w 98 rodzinach⁷.

⁷ Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Łącku za rok 2020, 2021 i 2022.

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności działań i poziomu współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz dążenie do zmniejszenia skali tego zjawiska na terenie gminy Łącko.

Cel będzie realizowany w szczególności poprzez:

1. Sprawne działania w obszarze edukacji i prewencji, zmierzające do zniwelowania zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Kontynuowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom.	Liczba zainicjowanych działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych.	ZI, UG, OPS, GKRPA, placówki oświatowe, KP, NGO
2.	Upowszechnianie informacji na temat miejsc/osób udzielających pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia lub stosowania przemocy.	Liczba działań podjętych w celu upowszechnienia informacji.	ZI, UG, KP, GKRPA, OPS, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
3.	Udział w ogólnopolskich kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz organizacja lokalnych kampanii społecznych.	Liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	ZI, UG, KP, GKRPA, OPS, NGO, instytucje kulturalne i sportowo-rekreacyjne, placówki oświatowe
4.	Edukacja mieszkańców w zakresie skutecznych sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach i rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Liczba podjętych działań edukacyjnych.	ZI, UG, GKRPA, instytucje kulturalne i sportowo-rekreacyjne, OPS, NGO, placówki oświatowe

5.	Podnoszenie świadomości mieszkańców na temat przemocy domowej oraz związanych z nią innych problemów, w tym uzależnień, poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych, organizację pogadarek, zamieszczanie informacji w mediach lokalnych, organizacjach kościelnych itp.	Liczba działań podjętych w zakresie rozpowszechniania materiałów edukacyjnych.	ZI, UG, KP, GKRPA, OPS, NGO, placówki oświatowe, instytucje kulturalne i sportowo-rekreacyjne, placówki ochrony zdrowia
		Liczba informacji w mediach lokalnych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej.	
6.	Dalsza edukacja dzieci i młodzieży na temat rodzajów i form przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy domowej i rówieśniczej.	Liczba zrealizowanych programów/warsztatów.	UG, KP, GKRPA, OPS, NGO, placówki oświatowe, instytucje kulturalne i sportowo-rekreacyjne
7.	Dalsze organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	UG, NGO, placówki oświatowe, instytucje kulturalne i sportowo-rekreacyjne
8.	Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy na terenie Gminy poprzez organizowanie badań społecznych wśród mieszkańców i uczniów.	Liczba osób objętych badaniem w ramach diagnozy problemu przemocy.	OPS, UG, placówki oświatowe

2. Tworzenie środowiska pomocy i wsparcia wobec osób doznających przemocy domowej.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Zapewnienie ochrony osobom doświadczającym przemocy domowej na podstawie porozumień z innymi gminami/powiatem.	Liczba osób, które skorzystały ze schronienia.	OPS
2.	Zapewnienie dostępu do bezpłatnej pomocy osobom doznającym przemocy domowej, w szczególności w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej.	Liczba udzielonych porad osobom doznającym przemocy.	ZI, GKRPA, OPS, UG, NGO, PCPR, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
		Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie bezpłatnego poradnictwa.	
		Liczba podmiotów zapewniających bezpłatny dostęp do poradnictwa.	
3.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą domową.	Liczba rodzin otrzymujących pomoc finansową i rzeczową z powodu problemu przemocy.	OPS
4.	Udzielanie rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej, pomocy poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba rozpoczętych procedur.	ZI, GKRPA, KP, OPS, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
		Liczba zakończonych procedur.	
		Liczba rodzin objętych procedurą.	

5.	Wspieranie rodzin, w których zdiagnozowano problem przemocy domowej.	Liczba rodzin objętych pracą socjalną.	OPS
6.	Objęcie rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze, wsparciem asystenta rodziny w celu niedopuszczenia do pojawienia się zachowań przemocowych.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	OPS
7.	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez umieszczanie ich w pieczy zastępczej oraz zabezpieczenie środków na ich pobyt.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, z powodu przemocy domowej.	PCPR, OPS
8.	Utworzenie grupy samopomocowej/terapeutycznej dla osób doznających przemocy domowej.	Liczba osób uczęszczających na spotkania grupy samopomocowej.	OPS, UG, NGO, GKRPA
9.	Kontynuacja działalności Punktu Konsultacyjnego, zapewniającego wsparcie dla osób dotkniętych problemem przemocy domowej, w związku z uzależnieniem członka rodziny.	Liczba osób objętych wsparciem Punktu Konsultacyjnego.	GKRPA, UG

3. Organizacja bezzwłocznych i efektywnych interwencji oraz działań korekcyjnych w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.	Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w programach.	ZI, GKRPA, OPS
2.	Motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach psychologiczno-terapeutycznych.	Liczba osób, które uczestniczyły w programach.	ZI, GKRPA, OPS
3.	Izolowanie osób stosujących przemoc domową poprzez uniemożliwienie im korzystania z mieszkania zajmowanego wspólnie z członkami rodziny oraz zakaz zbliżania się do jego otoczenia i miejsc, w których osoby te zwykle lub regularnie przebywają.	Liczba interwencji w związku z naruszeniem zakazu zbliżania, kontaktowania się lub wstępu, przez osobę stosującą przemoc domową.	KP, ZI
4.	Podjęcie działań wobec osób stosujących przemoc, które nie podjęły się uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym.	Liczba złożonych zawiadomień o popełnieniu wykroczenia przez osobę stosującą przemoc domową.	ZI, KP

4. Poprawa zasobów wiedzy i umiejętności pracowników służb, instytucji pomocowych oraz organizacji, które działają na rzecz zwalczania przemocy domowej.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Przeprowadzenie szkoleń, seminariów i konferencji dla kadry zajmującej się działaniami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w oparciu o potrzeby szkoleniowe uczestników.	Liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji i seminariów.	ZI, GKRPA, OPS, UG, KP, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe
2.	Organizowanie superwizji dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba przeprowadzonych superwizji.	ZI, OPS, GKRPA, KP, placówki ochrony zdrowia
3.	Uczestnictwo nowo powołanych członków ZI w obowiązkowym szkoleniu.	Liczba członków ZI uczestniczących w szkoleniu.	ZI
4.	Uczestnictwo członków grup diagnostyczno-pomocowych w szkoleniach, w szczególności dotyczących pracy z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową.	Liczba członków grup diagnostyczno-pomocowych, uczestniczących w szkoleniach. Liczba przeprowadzonych szkoleń.	ZI

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- mieszkańców gminy Łącko, w tym osób zagrożonych wystąpieniem problemu przemocy domowej,
- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Łącko na lata 2024-2029 zakłada:

- uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie zjawiska przemocy domowej,
- promowanie wśród rodzin metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- zwiększenie dostępu do informacji w zakresie możliwości uzyskania wsparcia dla osób doznających przemocy,
- wzmocnienie bezpieczeństwa i zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy,
- intensyfikacja działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc domową,
- wzrost liczby działań podejmowanych przez odpowiednie służby w celu przeciwdziałania przemocy domowej.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Łącko na lata 2024-2029 finansowane będą z budżetu gminy Łącko, a także z budżetu Urzędu Wojewódzkiego zgodnie z art. 6 ust. 6 pkt. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu Programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej powinny opierać się na:

- ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy wybrać co najmniej jedną z niżej wskazanych zróżnicowanych metod pomiaru, tj.:

- a) analizę dokumentów,
- b) badanie ankietowe adresatów Programu,
- c) badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.

d) kryterium trafności – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Proces wdrażania założonych w niniejszym Programie działań i celów oraz informacja o aktywności Zespołu Interdyscyplinarnego w danym roku, będą przedmiotem corocznych sprawozdań przedkładanych Wójtowi gminy Łącko przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej działającego na terenie gminy Łącko. Za koordynowanie realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Łącko na lata 2024-2029 odpowiedzialny jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej działającego na terenie gminy Łącko.

Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Łącko na lata 2024-2029 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w kolejnej tabeli.

Tabela 8. Harmonogram wdrażania Programu

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Łącko o przyjęciu do realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Łącko na lata 2024-2029”	I kwartał 2024 r.
Etap II	Koordinacja realizacji zadań objętych Programem	I kwartał 2024 r. – IV kwartał 2029 r.
Etap III	Sprawozdawczość	Corocznie w okresie od 2024 r. do 2029 r.
Etap IV	Ewaluacja Programu	I kwartał 2030 r.

Źródło: Opracowanie własne

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Przemoc domowa, stanowiąca globalne wyzwanie, spotyka się z wieloma trudnościami ze względu na jej złożoność. Rozpoznanie tego problemu staje się kłopotliwe, gdyż osoby doświadczające przemocy oraz ich otoczenie często ukrywają przypadki agresji, a obawa przed osobami stosującymi przemoc utrudnia wykrywanie tego zjawiska.

Kreowanie efektywnych programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz udzielanie wsparcia osobom uwikłanym w ten trudny kontekst są kluczowe. Ta grupa obejmuje zarówno osoby doświadczające przemocy, osoby stosujące ją, jak i świadków. Dlatego konieczna jest integracja działań wielu instytucji i specjalistów, aby skutecznie rozwiązać i zapobiegać temu problemowi.

Wsparcie ekonomiczne dla osób doświadczających przemocy może przybierać różne formy. Obejmuje to dostęp do programów finansowej pomocy, mających na celu przywrócić osobom doznającym przemocy niezależności finansowej i samodzielności, a także programy zatrudnienia, wspierające w znalezieniu pracy i rozwijaniu umiejętności zawodowych. Zapewnienie dostępu do schronienia i bezpiecznych miejsc odgrywa kluczową rolę, umożliwiając osobom doznającym przemocy odizolowanie od osób, które ją stosują. Niezmiennie ważnym elementem wsparcia są również kontynuacja i rozwijanie pomocy psychologicznej, prawnej, oraz poszerzanie dostępu do różnych form grupowego wsparcia.

Edukacja, zarówno dla dorosłych, jak i dzieci, stanowi kluczowy element przeciwdziałania przemocy domowej. Warto w tym kontekście rozszerzyć ofertę, aby obejmowała ona dodatkowe formy działań, np. warsztaty czy wykłady kierowane do dorosłych oraz dzieci. Takie inicjatywy pozwalają podtrzymać i wzmacniać świadomość społeczną w kwestii przemocy domowej, co jest kluczowe dla zmiany postaw i budowania bezpiecznych społeczności. Warto kontynuować te działania, angażując społeczność lokalną i podkreślając znaczenie wspólnego wysiłku w przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Cele i zadania określone w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Łącko na lata 2024-2029 powinny być realizowane poprzez ścisłą współpracę różnych podmiotów na terenie Gminy. Skuteczne wdrożenie tych działań ma na celu rozwinięcie efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, przynosząc korzyści społeczności lokalnej oraz podkreślając zaangażowanie Gminy w to istotne przedsięwzięcie.

SPIS WYKRESÓW I TABEL

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2020-2022.....	19
Wykres 2. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2020-2022	20

Spis tabel

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania.....	14
Tabela 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy domowej w gminie Łącko w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	17
Tabela 3. Odsetek rodzin zagrożonych przemocą oraz odsetek rodzin dotkniętych przemocą na terenie Gminy w latach 2020-2022	18
Tabela 4. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2022.....	18
Tabela 5. Liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego na przestrzeni lat 2020-2022	19
Tabela 6. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2020-2022.....	20
Tabela 7. Liczba osób uwikłanych w problem przemocy, z którymi kontaktowała się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2020-2022.....	21
Tabela 8. Harmonogram wdrażania Programu	32

BIBLIOGRAFIA

1. Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, Openfield Research&Communications, Opole 2019.
2. Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie. Poradnik dla rodziców. NASK Akademia, Warszawa 2019.
3. <https://bdl.stat.gov.pl>.
4. <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/30-cykle-przemocy-w-rodzinie>.
5. J. Helios, W. Jedlecka, Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2017.
6. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok.
7. Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie wobec dzieci, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, 2021.
8. Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie, KANTAR, 2019.
9. Poradnik dla osób dotkniętych przemocą, Stowarzyszenie OPTA, Warszawa.
10. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz.1232).
11. Sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Łącku za rok 2020, 2021 i 2022.
12. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok.
13. Sprawozdanie z realizacji Krajowego Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 2020, 2021 i 2022 rok.
14. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm., z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606).